

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 36. Den 7de September 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Forgivninger.

Under 30te August d. A. er, igjennem det danske Cancellie, udsærdiget en Forordning, angaaende Ølbrygningen i Kjøbenhavn. Dens Indhold er følgende. Hs. Majestæt har, efterat Bryggerlaugets Forsatning i Kjøbenhavn er bleven undersøgt, og en Overenskommelse truffet med Laugets nuværende Medlemmer, allernaadigst fundet for godt, i Henseende til Ølbrygningen sammesteds, at anordne og befale følgende.

I. Bryggerlauget i Kjøbenhavn skal, ved indetværende Aars Slutning, aldeles være ophævet, og Ølbrygningen sammesteds bliver, fra den Tid af, en borger

gers

gerlig Næring, som ikke er Laug eller Laugs Indretning undergivet.

2. Enhver, som i Fremtiden vil drive denne borgerlige Næring, skal vinde Borgerkab, og af Magistraten forsynes med Concession, der meddeles ham uden Betaling, hvorved han gøres deelagtig i de Rettigheder, og paalægges de Forpligtelser, som ved denne Andrdning ere, eller herefter vorde, Bryggerne i Almindelighed tildeelte.

3. Saadanne Concessioner skulle og, uden Betaling, tilstaaes saavel de nuværende Fribryggere, som dem blandt det ophævede Laugs Interessenter, der maatte attraae, lige med andre, paa ny at drive Bryggerie.

4. I Almindelighed skulle Bryggerierne anlægges og drives i Staden selv, og intet indrettes uden for Samme paa dens Grund, med mindre Hs. Majestæts særdeles Tilladelse dertil, igjennem det danske Cancellie, erholdes.

5. Førend nogen i eller uden for Staden maa benytte et Bryggerie, hvortil Concessionen er ham meddeelt, bør han godtgjøre, at Bryggeriet er i alle Henseender indrettet efter Brandanordningerne og efter de Forfrister, som ellers for Bryggerierne ere eller vorde givne.

6. Enhver, som driver Bryggerie efter Concession, maa have fuld Frihed til at brygge, naar og saa ofte

ofte han vil, og hvilke Slags Øl han vil, samt at afsætte det til hvem der vil modtage det, i store og smaae Quantiteter, dog uden at holde Udsalg i eller fra Skjenkestuer.

7. Bryggeriernes Øl skal ikke være Taxt undergivet, men enhver Brygger være berettiget til, at lade sig betale for sit Øl, hvad der efter dets forskjellige Styrke og Godhed, samt efter Tidernes Priser, kan være billigt.

8. Den hidtil værende Ølvragning ophører; men Bryggeriernes Øl skal, ligesom andre Spise- eller Drikkevarer, som udsælges, staae under Politiets Opsyn, og Bedkommende drages til Ansvar for Politieretten, naar Øllet befindes forfalsket eller skadeligt for Sundheden.

9. Brændeviinsbrænding og Ølbrygning vedblive at være adskilte Næringsbrug, som ikke af samme Mand eller i samme Gaard maae drives; men det bevilges derhos, at, naar nogen nuværende Brændeviinsbrænder, i de nærmeste 10 Aar, tilkjøber sig een af de med Laugsbryggeriet ved Udgangen af d. A. forsynede Bryggergaarde i Staden, maa han dertil henlægge sit Brændeviinsværk, og i denne Gaard drive begge Næringer; dog uden at holde Skjenkestue, og uden at sælge Paasæt. Afgiften af Kornvare bestemmes med Hensyn hertil, efter General-Toldkammerets nærmere Forslag, saaledes at den kóngelige Kasse betrygges.

10. I øvrigt skulle de Bestemmelser, som ved Anordningerne hidtil ere givne, i Henseende til de kjøbenhavnske Bryggeres Ret, til at brygge i og uden for Staden og for 2 Miles Omkreds om Samme, vedblive indtil videre uden Indskrænkning, ligesom og uden Udvidelse for Bryggerierne i Fremtiden. De Brænderiilnsbrændere, som ikke efter forestaaende gde S. drive Bryggerie, skulle, som hidtil, tage deres Paasæts-Pl ved Bryggerierne, men have Frihed til at tage det, fra hvilket Bryggerie de ville, kun ikke fra dem, med hvilke Brænderie i samme Gaard er forbundet.

11. Til Forsikkring om, at fornødent Forraad af Korn til Malt, og af Malt til Ølbrygning, ikke savnes i Staden, bør ethvert Bryggerie ved Vinterens Indtrædelse være forsynet med en vis Quantitet Korn, og ved Sommerens Begyndelse med en vis Quantitet Malt. Disse Quantiteter bestemmes aarligen af Magistraten, for første Gang inden Slutningen af Septem-ber Maaned d. A.; og Undersøgningen, om det bestemte Forraad er tilveiebragt, skeer ved Politiet.

12. Enhver Brygger, som ikke inden Novem-ber og Mai Maanedes Udgang befindes at have anskaffet sig det hele Quantum Korn eller Malt, hvormed han til det følgende Halvaar bør være forsynet, skal af Politie-Retten tilpligtes at bøde fra 20 til 50 Rdlr. til Stadens Fattigvæsen, og derhos forelægges en Tid af 8 eller

8 eller 14 Dage, inden hvilken han beviisligen bør have tilveiebragt det Manglende, under en af Retten bestemmende daglig Mulkt.

13. Hvad angaaer denne Forpligtelse, at fremkøbe Vand i Jibebrands Elssæide, som hidtil har været Bryggerlauget paalagt, da skulle samtlige tilkommende Bryggere heri tage Deel med andre efter det Antal Heste, de holde, og paa saadan Maade, som nærmere skal vorde bestemt.

14. Da det nuværende Bryggerlaug ophører ved dette Aars Udgang, saa tager den nye Indretning sin Begyndelse den 1 Januar 1806.

15. Inden 14 Dage fra denne Anordnings Bestjendtgjørelse have de nuværende Bryggere, hver for sig, at erklære, om de ønske at fortsætte Brygningen under den nye Indretning, eller de nedlægge deres Bryggerie. De Bryggere, som ikke erklære sig inden bemældte Tid, skulle i eet Aar, altsaa til 1 Januar 1807, være forpligtede til at brygge, under lige Billekaar med dem, der have begjert Concesssion, og saaledes til befaldet Tid have det bestemte Forraad, samt i Forhold dertil bidrage til Stadens Forsyning.

16. Samtlige Bryggerier skulle være undergivne den Control, som for Bryggerierne i Almindelighed, eller ethvert i Særdeleshed, efter locale Omstændigheder, maatte fra Consumtionsvæsenets Side være eller blive anordnet.

Ved Reskript til Biskoppen over Sjæns Stift, af 22 Febr. d. A., er det bevilget, at Præsterne i Nørre-Herred paa Den Als, i Betragtning af, at mange af Confirmanderne af Mandkjønnet bestemme sig for Søefarten, der de fleste Nær aabnes tidligere end den sædvanlige Confirmations-Dag, maae confirmere Ungdommen paa Palme-Søndag, naar den til denne Tid har erholdt behørig Underviisning i Christendommens Sandheder.

(Fortsættelse af Forordningen om de Klosterlige og Gods-Underhørendes Tjenester o. s. v.)

§. 7. De særegne Tjenester og Ydelser, hvortil de Godsunderhørende mod Godseierne ere forpligtede, fulle i de Tids- og Arvesforpagtnings- og Afstræffelses-Contracter, der om deres Steders Besiddelse ere eller herefter blive oprettede, i Overeensstemmelse med Forordningen af 12 Decbr. 1804 og Patentet af 26 og 30 April d. A., nøie bestemmes, saa at enhver Uvished om Arbejdernes og Ydelsernes Maade og Maal, Tjenestedagenes Antal, Frostanden, hvori, og Tiden, til hvilken Kjørselerne kunne forlanges, saavidt muligt forebygges.

§. 8. Contracter, hvori Hartkorns- eller andre Jordsteder, ved hvilke er mere end 6 Tdr. Land paa 260 □ Roder, uden Tidsbestemmelse og under Forbe-

hol.

holdenhed af en vis Opsigelsestid, være sig med eller uden Tjenester, overlades, ere for Fremtiden ugyldige.

§. 9. I Henseende til de allerede om Hartkornssteder oprettede, ei paa Levetid eller visse Aar lydende, Forpagtningscontracter, skal den Forpagtningstid, som aftales, bestemmes inden 1ste October d. A., og den ene Bestemmelse tilføies Contracten.

§. 10. Kunne begge Dele ei forenes om Tidsbestemmelsen, skal Contracten strax opsiges, hvorved dog de i Contracten selv, om Opsigelses- og Vortgangs-Tiden, indeholdne Bestemmelser blive i deres fulde Kraft.

§. 11. Forpagtningscontracter om Huusmands- og Indsidders-steder, uden Jord, eller med 6 Tdr. Land og derunder, kunne ei lovmæssigen indgaaes paa kortere Tid end paa et Aar, som herefter regnes fra den ene Maadag til den anden.

§. 12. Iøvrigt kunne flige Contracter (§. 11.) sluttes paa en længere Tid, hvis Varighed eier bestemt, med Forbehold af Opsigelse. I dette Tilfælde bør Opsigelsen, fra begge Sider, hvergang skee før den 1ste Novbr., naar Vortgangen skal paafølge til næste Maadag.

§. 13. Disse Bestemmelser (§. 11. 12.) træde strax i Kraft, om ogsaa i de allerede oprettede Contracter anden Aftale, i Henseende til Opsigelsestiden, skulde være gjort. Men, er den i Contracten bestemte Opsigelse allerede skeet før denne Forordnings Bekjendtgørelse, saa skal det derved have sit Forblivende.

§. 14.

§. 14. Alle Contracter, som oprettes med de Gudsunderhørende om deres Steders Besiddelse, skulle forelæses dem, med hvilke de oprettes, i Retten, og af Retsbestyreren tilbørligen forklares. At dette er skeet, og at den Gudsunderhørende har givet sit Samtykke til Contracten, skal af Retsbestyreren bevidnes paa Contracten selv.

§. 15. Ogsaa skulle slige Contracter udfærdiges dobbelte. Det ene Exemplar, forsynet med Godseierens eller hans Fuldmægtigs Underskrift og Seigl, overleveres vedkommende Gudsunderhørende; det andet af den Gudsunderhørende undertegnede Exemplar bliver i Godseierens Forvaring. Af de allerede oprettede Contracter skulle de Gudsunderhørende meddeles Afskrifter, som Retsbestyreren bør fide mere.

§. 16. De sluttede Contracter skulle af Retsbestyreren indføres i en egen Contractbog.

§. 17. Ligesom de nuværende med Jord forsynede Familiesteder i de adelige og klosterlige Districter skulle beholdes, saaledes bør der og ved de Haand- og Spand-Tjenester, som nu og i Fremtiden bestemmes, sørges for, at de Tjenstpligtige derved ei i Henseende til deres Jordsteders Drift bebyrdes over deres Kræfter.

§. 18. Til at undersøge de Tjenstpligtiges mulige Klager over, at de, ved deres Contracter, ere bebyrdede med alt for mange Tjenester, skulle Overbica-

flerierne udnævne 2 Landkyndige; dersom disse ansee Klagen for grundet, saa maa, efter deres Forslag, en lovlig Nedsættelse af deres Tjenester finde Sted; men for de saaledes bortfaldende Tjenester skal dog en Erstatning, formedelst Afgifternes Forhøielse, finde Sted, dersom Afgifterne, med Hensyn til de i Contracten lovede Tjenester, ere satte lavere, og den Tjenstpligtige ved en saadan Forhøielse, i Henseende til det, hans Besiddelse giver af sig, kan bestaae.

§. 19. Udelsen af de for Hæst- og Sædetiden lovede Haand- og Spand-Tjenestedage, maa ogsaa paa saadan hensigtsmessig og billig Maade fordeles, at de Tjenstpligtige beholde den fornødne Tid til at besørge deres eget Markarbeid.

§. 20. Dersom Godsseieren, til Godsbygningernes Gjenopbyggelse eller Reparation, er lovet de fornødne Haand- og Spand-Tjenester, saa gjælder dette kun om de paa den Tid, da Contracten sluttedes, værende Bygninger. Til hvilken Ende Hovbygningerne ved Navn skulle anføres i Contracterne.

§. 21. Elske ved Bygning fornødne Haand- og Spand-Tjenester skulle af de dertil pligtige Godsundershørende ydes efter Orden og i det Forhold, hvori de dertil ere pligtige. Ogsaa maae, naar megen Bygning foresfalder, de Tjenstpligtige ei bebyrdes med flere Tjenester, end hvormed deres Jorddrift kan bestaae.

§. 22. Naar, ved Bygningskjørseler, Bygningsmaterialiers Tilkjørselse, iligemaade, naar en bestemt Korn-Mængdes Vortkjørselse er lovet, saa skal derved, som ved alle Kjørseler af den Art, hvor Veiens Længde et forud kan bestemmes, den længste Graastand, i hvilken Kjørseler blive at yde, endnu fastsættes. Men ingen er derfor pligtig til forholdsmæssigt flere Kjørseler, om slige Kjørseler i ringere Graastand af ham forlanges og ydes, med mindre det i Contracten anderledes er aftalt.

§. 23. Bygnings-, Brændes- og de til Kornets og andre Producters Vortkjørselse bestemte Kjørseler, som ogsaa de til ingen bestemt Tid lovede Kjørseler, Tjenester og Arbejder, maae, Sædekornets Afhentelse undtagen, ei forlanges i Høst og Sædetiden. Eigesaalidet maae slige Kjørseler forlanges, naar Belene ere ufremkommelige.

§. 24. For lovet Tjeneste af en bestemt Art kunne Tjenester af anden Art ei forlanges, med mindre den Tjenstpligtige dertil er villig.

§. 25. Naar derimod Gudsibdere og andre Tjenstpligtige have forpligtet sig til Arbeid overhovedet, for en vis Daglon eller paa anden Maade, saa skulle de forrette det Slags Arbeid, som anvises dem. Ogsaa kan Godseieren anvise dem andre passende Arbejder, end dem, hvortil de ere tilsagte, naar han forsyner dem med de dertil fornødne Redskaber.

§. 26.

§. 26. Naar et Antal Tjenester for et Aar er lovet, saa kan flere Tjenesters Ydelse, mod Afdrag paa det følgende Aars Tjeneste, ei, uden særskilt Forening, forlanges.

§. 27. De i eet Aar ei forlangte Tjenester kunne ikke, som tilbagestaaende, forlanges i det følgende Aar.

§. 28. Tjenesteaaret regnes, fra 1ste Mai 1806 af, overalt fra een Maadag til en anden.

§. 29. De Tjenstpligtige skulde forrette de dem paaliggende Spands og Haandarbejder, efter den dem givne Anvisning, med Flid, Omhyggelighed og Trostøb. De skulde altid vise sig villige og lydige mod Godseieren og de af ham satte Opsynsmænd,

(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Ved en under 16 April f. A. af Skiftecommissarierne i afg. Kjøbmand Peter Eilschous og Hustrues Anna Maria Bechers Dødsboe, i Overeensstemmelse med disses Disposition af 11 Mai 1790, oprettet Fundats er, til Bedste for Fattige i Odense og Syens Stift, skænket et Legat paa 107,412 Rdlr. 69 $\frac{1}{2}$ Sk., hvis Renter ere bestemte at uddeles i hele og halve Portioner, saaledes at ingen maa faae mere end en heel Portion til 26 Rdlr. og ingen mindre end en halv Portion til 13 Rdlr. om Aaret; Pensionisterne udnævnes af Direc-

tion

tionen for dette Legat, der bestaaer af de samme Medlemmer, som Hospitals Directionen i Odense; Kassierer og Skriver. Forretningerne besorges, imod 150 Rdlr. aarlig Løn, af Guldmægtigen ved Stifts- og Amts-Con-
toiret i Odense. Denne Fundats er, under 15 Febr. d. A., allernaadigst gratis confirmeret.

§ Anledning af en til Cancelliet indkommen Forespørgsel fra en Landeværns-Plutnant, som tillige er Møller, 1) om han er pligtig til at tage Borgerskab paa den Næringsvei, han vil drive, og at aflægge Borgereed, og 2) om han er fritagen for at forrette alle de personlige Ombud, der paaligge de egentlige Borgere, har bemæltte Collegium, under 23 Febr. d. A., tilspørgt vedkommende Amtmand:

til 1) at, da Lovens 3. 3. 1. samt Forordningen af 22 October 1701 og 12 Febr. 1745 befale, at enhver, som i Kjøbstæderne vil drive Handel eller bruge borgerlig Næring, skal tage Borgerkab og aflægge Borgereed, saa følger deraf, at han ei kan fritages for Opfyldelsen af denne Borgerpligt; og

til 2) at, da han er benaadet med et militært kongeligt Embed, saa er han ogsaa, ifølge Placaten af 27 Jull 1804, fritagen for alle borgerlige Ombud.

Ved allerhøieste Resolution af 24 Januar 1798 er det bestemt, at, naar nogen Mands, eller Qvindes person, der har begaaet Leiermaal, siden efter gifter sig, maa al Action imod den Skyldige, i Betragtning af det indgangne Egteskab, bortfalde.

Cancelliet har derefter bragt i Erfaring, at adskillige Embedsmænd forstaae denne Resolution saaledes, at den Skyldige ved at gifte sig, bør fritages for Leiermaalsskatterne, uden Hensyn til om Egteskabet indgaaes med den Person, med hvilken Leiermaalet er begaaet, eller ikke.

I den Anledning har bemældte Collegium under 3 d. M. tilkjendegivet samtlige Øvrigheder i begge Riger, at det i Resolutionen emmæltte Egteskab, der skal befrie den Skyldige fra at erlægge Bøder, ikke kan forstaaes om andet, end det, som indgaaes med den Person, med hvem Leiermaalet er begaaet, da ethvert andet Egteskab ikke staaer i nogen Forbindelse med den ved Leiermaalet begangne Bøde.

I den af afgangne Handsehandler Johan Mathias Lahn, som døde i Odense den 1ste October 1802, efterladte Disposition, i Henseende til, hvoreledes han vilde, at der skulde forholdes med det, han
estera

efterlod sig, er det bestemt, at der af den betydeligste
 Deel af hans Formue skulde oprettes en Stiftelse for fat-
 tige og nødsiddende Børn, især Fader- og Moderløse af
 saadanne Forældre, som virkelig høre til Odense Bys,
 eller der have erhvervet sig Borgerrøt efter Anordnin-
 gerne, og at Renterne af denne Stiftelses Capital skulde
 anvendes til disse Børns Underholdning og Lærdom, hvor-
 ved de for Staten kunne blive nyttige Borgere. Til den-
 ne Stiftelse var af den afdøde bestemt og givet den af
 ham iboende Gaard, udi Nedergade, under Brandfor-
 sikkrings No. 681, til et Skolehuus og Boelig for
 Lærerne ved Stiftelsen; men, da Lahn ved Døden af-
 gik, befandtes denne Gaard og dens Bygninger saa brøst-
 fældige og indskrænkede, at Samme ei kunde taale nogen
 Forandring; ei heller kunde derudi gjøres saadan Ind-
 retning, som kunde have svaret til Hensigten af den Af-
 dodes Villie. Efter Overlæg med Stiftsovrigheden blev
 det derfor af Executores Testamenti besluttet, at nedbryde
 den gamle Gaard, og igjen paa Stedet at opføre en ny
 Bygning, efter den Afdodes Villie, paa to Etager og
 Grundmuur til alle Sider; men, da Pladsen var alt
 for indskrænket til derpaa at opføre den til Stiftelsen
 udfordrede Bygning, som endog blev endnu mindre ved
 det, at der blev afgivet og udlagt et Stykke af Samme
 til Gadens Udvidelse efter de af Regjeringen i saa Hen-
 seende

seende glorte Bestemmelser og Anordninger, for at faae den behøvende Plads, blev ikke alene tilkjøbt et lidet Stykke Jord, som grænsede til den Afdødes Gaards Hauge, og tilhørte den i Nærheden beliggende Gaard No. 679, men endog det ved den Afdødes Gaard imod Vesten beliggende Huus, under No. 680, der, som gammelt og ubrugeligt, blev nedbrækket. Ved disse tilkjøbte Eiendomme beholdtes da ikke alene den udfordrede Byggeplads, men endog Gaardsrum og lidet Hauge- rum, foruden det, at det hele blev en, saavidt mulig, regulair Figur. Paa denne samlede Plads, der alt staaer udi Grundtært for 36 Rdlr., er bleven opført en Bygning til Stiftelsen paa 2 Etager, foruden en behø- lig Kjelder under den halve Deel imod Østen, alt af Grundmuur til alle Sider, foruden smaae Sidebygning- ger i Gaarden til Ildbrandsel og andre Bequemmelig- heder. I denne Bygning findes 9 Jern Kaffelovne af forskjellig Størrelse, saa og en Kobber Badstuekjedel med det mere Inventarium, som udfordres til Stiftels- sens Indretning, hvorover Fortegnelse forfattes og afle- veres til Stiftelsens Inspecteurer. Denne saaledes op- førte Bygning er indrettet til Underviisnings-Værelser for Børnene, saa og til Beboelse for begge Lærerne og Læremoderen, samt i Kjelderen for Portneren. Ved den Afdødes Disposition er til denne Stiftelse henlagt

50.000

50.000 Rdlr., foruden Overfluddet fra hans øvrige Stiftelser, Legater og andre paa hans Bøe høstende Udgifter. I øvrigt er for denne Stiftelse, som skal bære Navn af Lahns Stiftelse for hjælpeløse Børn, af Executores Testamenti forfattet en Fundats, som af Hs. Majestæt, under 15 Marts d. A., allernaadigst er confirmeret. *)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 30te August er Cand. Pharmacie G. W. Mau meddeelt Bevilling som Apoteker i Skjelsjør. Den 6 Sept., Sognepræst til Malballe Menighed, N. W. Glahn, confirmeret til Sognepræst for Taars Menighed i Volland; Undercancellist i det danske Cancellies 2det Departement, Cancellie-Secretair J. F. L. Lyders bekliffet til Cancellist i det første Departement, og Cand. Juris G. B. Lahter til Undercancellist i det 2det Departement.

Under Generalitetet: Den 30te August er P. F. Oldeland bekliffet til Kofkadet ved det kongelige Landkadet-Korps her i Staden; i det nordensjællske Infanterie-Regiment ere: national Premier-Lieutenant E. F. v. Bork bekliffet til Premier-Lieutenant ved de Gevorbne, og Second-Lieutenant H. E. v. Harboe ligeledes til Premier-Lieutenant ved de Nationale.

*) Denne Fundats skal i et følgende Nummer blive meddeelt.